

Projekt

z dnia 20 marca 2023 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA BIELSK PODLASKI**

z dnia 2023 r.

**w sprawie rozpatrzenia skargi na Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku
Podlaskim**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40) w związku z art. 229 pkt 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000, poz. 1855 i poz. 2185) oraz § 94 ust. 1 i 2 Uchwały Nr XLVI/303/14 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miasta Bielsk Podlaski (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2021 r. poz. 468, z 2022 r. poz. 2994) Rada Miasta Bielsk Podlaski uchwała, co następuje:

§ 1. Uznaje się za zasadną skargę Pana xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx z dnia 8 lutego 2023 r. na Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim w sprawie dodatku węglowego dla gospodarstw domowych.

§ 2. Uzasadnienie faktyczne i prawne stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Miasta Bielsk Podlaski zobowiązując go do zawiadomienia skarżącego o sposobie załatwienia skargi poprzez przesłanie uchwały Rady Miasta wraz z uzasadnieniem.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miasta Bielsk Podlaski
z dnia.....2023 r.

UZASADNIENIE

W dniu 8 lutego 2023 r. do Rady Miasta Bielsk Podlaski wpłynęła skarga Pana xxxxxxxx xxxxxxxxxx na Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim w sprawie dodatku węglowego dla gospodarstw domowych.

Pan xxxxxxxxxxxx w skardze podnosi zarzut nieprawidłowego działania Dyrektora MOPS w Bielsku Podlaskim w zakresie postępowania z wnioskiem o przyznanie dodatku węglowego rodzinie skarżącego. Skarżący twierdzi, że wniosek o przyznanie dodatku węglowego wraz z deklaracją o wpisie do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków złożył w terminie pracownikowi MOPS bez żadnych zastrzeżeń ze strony przyjmującego urzędnika. Skarżący kilkakrotnie kontaktował się telefonicznie z MOPS i za każdym razem otrzymywał informację, że „wszystko jest w porządku i trzeba czekać aż państwo da środki do wypłacenia”. Pierwszą informację o błędnie złożonym wniosku skarżący uzyskał telefonicznie dopiero 29 grudnia 2022 r., a na pytanie dlaczego nie otrzymał takiej informacji wcześniej usłyszał, że był u niego rzekomo goniec i wcześniej zostawił awizo. Jak tłumaczy skarżący, „w domu zawsze ktoś był” i oboje nie widzieli ani gońca, ani awizo, które rzekomo zostało zostawione. Po rozmowie z Dyrektorem MOPS skarżący dowiedział się, że „nic nie da się zrobić w jego sprawie i żeby pisał tą skargę”. Jak twierdzi skarżący, dane i informacje zawarte we wniosku są poprawne, nie zgadzał się jedynie użyty wzór formularza, a informację o tym błędzie dostał po czasie.

W toku postępowania wyjaśniającego Komisja Skarg, Wniosków i Petycji wystąpiła z pismem do Dyrektora MOPS z prośbą o odniesienie się do zarzutów przedstawionych w skardze. Dyrektor MOPS odnosząc się do zarzutów poinformował, że to nie skarżący lecz członek rodziny w dniu 26.09.2022 r. złoży wniosek o wypłatę dodatku węglowego. Analiza wniosku wykazała, że wniosek został złożony na niewłaściwym nieobowiązującym formularzu, tj. na załączniku, który stanowił załącznik do projektu rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska, a więc na formularzu różniącym się od ostatecznie przyjętego i obowiązującego formularza wynikającego z Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 16 sierpnia 2022 r. w sprawie wzoru wniosku o wypłatę dodatku węglowego. W tej sytuacji 31.10.2022 r. do wnioskodawcy zostało wystosowane wezwanie do złożenia wniosku o wypłatę dodatku węglowego na obowiązującym formularzu. Wezwanie zostało przekazane do doręczenia przez gońca. W dniach 04.11.2022 r. i 07.11.2022 r. goniec podjął próby doręczenia przesyłki. Dyrektor wyjaśnił, że w przypadku dwukrotnego bezskutecznego doręczenia goniec pozostawia w skrzynce pocztowej zawiadomienie o próbie podjęcia doręczenia przesyłki wskazując termin, w którym przesyłkę można osobiście odebrać w siedzibie MOPS. Do dnia sporządzenia pisma przesyłka nie została odebrana.

Dyrektor wyjaśnił również, że zgodnie z art. 2 ust. 9 ustawy o dodatku węglowym wniosek o wypłatę dodatku węglowego składa się w terminie do dnia 30 listopada 2022 r. Fakt, iż wniosek został złożony na niewłaściwym formularzu skutkował koniecznością wezwania strony do usunięcia braku formalnego. Art. 2 ust. 19 ustawy z dnia z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym

stanowi, że minister właściwy do spraw energii określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku o wypłatę dodatku węglowego, mając na względzie zapewnienie przejrzystości i komunikatywności tego wniosku. Przywołane wyżej Rozporządzenie Ministra Klimatu Środowiska z dnia 16 sierpnia 2022 r. w sprawie wzoru wniosku o wypłatę dodatku węglowego stanowi realizację tego przepisu. Zatem wszystkie wnioski o dodatek węglowy powinny być złożone na właściwym obowiązującym formularzu. Wg Dyrektora MOPS oznacza to, że każdy wniosek złożony na innym niż określony przez ministra formularzu jest złożony niepoprawnie i wymaga skorygowania wyłącznie przez wnioskodawcę, a zadaniem organu wypełniającego powierzone zadanie jest jego realizacja w zgodzie z przepisami prawa.

Po zapoznaniu się z ww. wyjaśnieniami Komisja Skarg, Wniosków i Petycji zwróciła się z kolejnymi pytaniami do Dyrektora MOPS, a mianowicie: czy wniosek skarżący o wypłatę dodatku węglowego został złożony bezpośrednio do pracownika MOPS-u (jak twierdzi skarżący), czy został zostawiony w skrzynce podawczej? W jaki sposób były dostępne formularze wniosku o wypłatę dodatku węglowego? Czy funkcjonowały w obrocie inne wzory wniosków o wypłatę dodatku węglowego? Jakich danych we wniosku skarżącego zabrakło w stosunku do obowiązującego formularza? Dlaczego wezwanie do złożenia wniosku o wypłatę dodatku węglowego na obowiązującym formularzu nastąpiło po upływie miesięcznego terminu od dnia złożenia wniosku, bowiem z dokumentacji wynikało, że wniosek złożony został 26.09.2022 r., wezwanie sporządzono 31.10.2022 r., a próba jego doręczenia nastąpiła dopiero 4.11.2022 r.? Ponadto Komisja poprosiła o informację czy wobec niedoręczenia korespondencji przez gońca podjęto próbę jej doręczenia np. przez Poczta Polską?

Odpowiadając na powyższe pytania Komisji, Dyrektor MOPS wyjaśnił, że Skarżący nie składał wniosku o wypłatę dodatku węglowego, lecz inna osoba, która wskazała skarżącego jako członka rodziny. Według Dyrektora MOPS nie jest on zatem stroną postępowania w sprawie dodatku węglowego. W swoich wyjaśnieniach Dyrektor MOPS w sposób bardzo szeroki wyjaśnił, kto jest stroną postępowania administracyjnego i co to oznacza w postępowaniu administracyjnym. Wyjaśnił również, że rola skarżącego jest ograniczona wyłącznie do tego, że jest wskazany jako członek rodziny. Nie ma żadnych praw, które przysługują stronie postępowania administracyjnego i nie można go więc informować o trwającym postępowaniu administracyjnym, o sposobie załatwienia wniosku, itd., itp.

W odniesieniu do kwestii dodatku węglowego Dyrektor wyjaśnił, że przyjmowanie wniosków na dodatek węglowy rozpoczęło się w dniu 17.08.2022 r. Osoby składające wnioski mogły to robić bezpośrednio w siedzibie MOPS, wrzucając wniosek do skrzynki podawczej, wysyłając wniosek za pośrednictwem placówki pocztowej lub składając go za pomocą środków komunikacji elektronicznej opatrując kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. Po opublikowaniu Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 16 sierpnia 2022 r. w sprawie wzoru wniosku o wypłatę dodatku węglowego do dnia dostawy zamówionych druków w siedzibie Ośrodka można było pobrać druk zgodny z ww. Rozporządzeniem. Również na stronie internetowej MOPS pod datą 30.08.2022 r. pod wskazanymi przez Dyrektora adresami stron był i nadal jest do pobrania obowiązujący wniosek o wypłatę dodatku węglowego. Podobnie na stronie internetowej Urzędu Miasta Bielsk Podlaski pod datą 31.08.2022 r. znajduje się link do strony

Ministerstwa Klimatu i Środowiska przekierowujący do obowiązującego wniosku. Dyrektor wyjaśnił, że nie jest możliwe ustalenie czy wniosek był złożony osobiście, czy przedłożony do skrzynki podawczej. Wg stanu na dzień złożenia wniosku przez wnioskodawczynię, jej wnioskowi został nadany nr 3 091 wg dziennika korespondencji przychodzącej w zakresie dodatku węglowego, a każdy z wniosków był rozpatrywany wyłącznie wg kolejności jego złożenia.

Fakt, iż wniosek został złożony na niewłaściwym formularzu skutkowało koniecznością wezwania strony do usunięcia braku formalnego. Dyrektor wyjaśnił, że wszystkie wnioski o dodatek węglowy powinny być złożone na właściwym obowiązującym formularzu i tylko te złożone na obowiązującym formularzu mogły być procedowane. Zdaniem Dyrektora MOPS nie jest istotne, czego w wypełnionym przez wnioskodawczynię wniosku zabrakło, bo według niego istotę stanowi, że wniosek nie jest zgodny z obowiązującym formularzem. W związku z tym, że wniosek został złożony na niewłaściwym nieobowiązującym formularzu, wnioskodawczyni została wezwana do złożenia wniosku na formularzu określonym przez Ministra Klimatu i Środowiska.

Dyrektor ponownie wyjaśnił kwestię podjęcia próby doręczenia korespondencji z dnia 31.10.2022 r. przez gońca w dniach 04.11.2022 r. i 07.11.2022 r. który podjął próbę doręczenia przesyłki do rąk wnioskodawczyni. W przypadku dwukrotnego bezskutecznego doręczenia goniec pozostawił w skrzynce pocztowej zawiadomienie o próbie podjęcia doręczenia przesyłki wskazując termin, w którym przesyłkę można osobiście odebrać w siedzibie MOPS. Jednak przesyłka ta nie została odebrana. W związku z tym, iż wysyłka korespondencji przez Poczta Polską jest bardzo droga, przyjęte zostało w MOPS, że doręczenia na terenie miasta Bielsk Podlaski następuje przez gońca i jest to sytuacja zgodna z Kodeksem postępowania administracyjnego.

Dyrektor ponownie zaznaczył, że zgodnie z art. 2 ust. 9 ustawy o dodatku węglowym wniosek o wypłatę dodatku węglowego składa się w terminie do dnia 30 listopada 2022 r. Do tej daty wnioskodawczyni nie złożyła nowego wniosku o wypłatę dodatku węglowego.

Dyrektor MOPS wyjaśnił również, że pierwotnie ustawa o dodatku węglowym zakładała 30-dniowy termin załatwienia wniosku (łącznie z wypłatą świadczenia). Nowelizacja ustawy, która weszła w życie 20 września wydłużyła termin załatwienia wniosków do dwóch miesięcy. W ustawie o dodatku węglowym zmodyfikowano przepis art. 2 ust. 11. Nowa regulacja określiła, że dodatek węglowy wypłaca się w terminie do dwóch miesięcy od dnia złożenia wniosku o jego wypłatę. Zdaniem ustawodawcy, jako autora nowelizacji, wydłużenie terminu, w jakim mogą być rozpatrywane wnioski, miało spowodować zarówno usprawnienie obsługi wniosków, jak i wpłynąć pozytywnie na zwiększenie efektywności organów zajmujących się tą sprawą. Tym samym, według Dyrektora MOPS, zapis ustawy w art. 2 ust. 11 (załatwienia wniosków do dwóch miesięcy) powoduje, że nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego w zakresie załatwiania spraw.

Ponadto Dyrektor uważa, że wnioskodawczyni została wezwana do złożenia nowego wniosku na obowiązującym formularzu, a nie do uzupełnienia złożonego wniosku lub złożenia wyjaśnień. Tym samym w tym przypadku i w tej sytuacji nie stosuje się przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych. Dyrektor wyjaśnił, że nie zostały zatem przekroczone żadne terminy wynikające z ustawy o dodatku węglowym. Zgodnie z przepisem art. 2 ust. 11 ustawy dodatek węglowy wypłaca się w terminie do dwóch miesięcy od dnia złożenia wniosku o jego wypłatę.

Dyrektor uważa, że zarzuty podniesione w skardze są niezasadne., a ponadto skarga została złożona przez osobę, która nie jest stroną postępowania administracyjnego. Wg Dyrektora MOPS skarżący nie miał prawa uzyskiwać w MOPS jakichkolwiek informacji prawnie chronionych, w tym objętych ochroną danych osobowych i żadna z takich informacji nie została mu udzielona. Zaznaczył również, że wnioskodawczyni o dodatek węglowy nigdy nie nawiązała ponownego kontaktu z MOPS w sprawie swojego wniosku z dnia 26.09.2022 r.

Po zapoznaniu się z przedłożonym wyjaśnieniem dyrektora, Komisja zwróciła się do Kancelarii Radców Prawnych przy Urzędzie Miasta z prośbą o przedłożenie stanowiska w kwestiach spornych i budzących wątpliwości natury prawnej w przedmiotowej sprawie i w związku z interpretacjami dyrektora, które przedstawił w swoich wyjaśnieniach.

Radca prawny stwierdził, że z wyjaśnień przedłożonych przez Dyrektora MOPS wynika, iż wnioskodawcą w sprawie o dodatek węglowy nie był sam skarżący, zaś skarżący został wymieniony we wniosku jako członek rodziny wnioskodawcy. W treści wyjaśnień Dyrektor MOPS wskazał, że **skarga została wniesiona przez osobę, która nie jest stroną postępowania administracyjnego, zaś skarżący nie miał prawa uzyskiwać w MOPS żadnych informacji prawnie chronionych.**

W ocenie radcy prawnego, skarżący rzeczywiście nie posiada statusu strony w postępowaniu administracyjnym o przyznanie dodatku węglowego, jednak nie oznacza to, iż nie posiada on legitymacji w postępowaniu skargowym. Sprawa przyznania dodatku węglowego dotyczy skarżącego pośrednio, jako członka rodziny wnioskodawczyni. Z treści skargi, choć nie zostało to zapisane w sposób wyraźny, wynika niezadowolenie obywatela ze sposobu załatwienia sprawy jego rodziny, w tym – zarzuty dotyczące przewlekłego rozpatrywania sprawy, nieudzielenia informacji skarżącemu oraz biurokratycznego podejścia do sprawy (cyt. *„We wniosku nie podoba się jedynie wzór, którego użyliśmy, a dane i informacje są wszystkie poprawne”*).

Zgodnie z art. 227 kodeksu postępowania administracyjnego przedmiotem skargi może być dowolna sprawa dotycząca funkcjonowania organu lub instytucji zobowiązanej do przyjmowania skargi, w szczególności zaniedbanie lub nienależyte wykonywanie zadań przez właściwe organy albo przez ich pracowników, naruszenie praworządności lub interesów skarżących, a także przewlekłe lub biurokratyczne załatwianie spraw. Jak wskazuje się w piśmiennictwie: *„Pojęcie „interes skarżącego” powinno być rozumiane szeroko – jako każdy interes, zarówno prawny, jak i faktyczny. Nie ma powodów, dla których skarga miałaby służyć ochronie wyłącznie interesu prawnego stanowiącego podstawę do żądania wszczęcia postępowania administracyjnego innego niż postępowanie skargowe. (...) Określenie „biurokratyczne załatwianie spraw” nawiązuje do stereotypu biurokracji rozumianej jako synonim rutyny, bezduszności i formalizmu w załatwianiu spraw urzędowych.”* [Przybysz P. M., Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2022].

Z powyższych przyczyn, w ocenie radcy prawnego, nie uprzedzając oceny o zasadności czy niezasadności ww. zarzutów, **skarga jest dopuszczalna.**

Biorąc pod uwagę pozytywną opinię radcy prawnego o dopuszczalności skargi oraz opierając się o analizę zebranych materiałów, Komisja Skarg, Wniosków i Petycji **wskazuje na zasadność postawionych zarzutów** mając na uwadze poniższe argumenty:

1. Forma i termin złożenia wniosku o przyznanie dodatku węglowego. Procedura przyznawania wniosków o dodatek węglowy.

Zasady przyznawania dodatku węglowego zostały uregulowane w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. Wnioskodawczyni złożyła wniosek o przyznanie dodatku węglowego w dniu 26 września 2022 r. Pomimo zmian legislacyjnych od dnia ogłoszenia ustawy, zasadnicze postanowienia znajdują zastosowanie do całego okresu jej obowiązywania (zmiany nieistotne dla stanu faktycznego). Zgodnie z art.2 ustawy o dodatku węglowym: wniosek o wypłatę dodatku węglowego składa się w terminie do dnia 30 listopada 2022 r. Wnioski o wypłatę dodatku węglowego złożone po dniu 30 listopada 2022 r. pozostawia się bez rozpoznania.

Dodatek węglowy wypłaca się w terminie do dwóch miesięcy od dnia złożenia wniosku o jego wypłatę. Ustawa określa tylko termin wypłaty świadczenia, nie określa wprost terminu rozpatrzenia wniosku i terminu na wydanie np. decyzji odmownej. Stosuje się w tym zakresie przepisy kodeksu postępowania administracyjnego na zasadzie odesłania. Należy mieć na uwadze, że zgodnie z art. 35 § 3 kodeksu postępowania administracyjnego, załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, zaś w postępowaniu odwoławczym - w ciągu miesiąca od dnia otrzymania odwołania.

Wniosek o wypłatę dodatku węglowego składa się w gminie właściwej ze względu na miejsce zamieszkania osoby składającej ten wniosek. Przyznanie przez burmistrza dodatku węglowego nie wymaga wydania decyzji. Odmowa przyznania dodatku węglowego, uchylene oraz rozstrzygnięcie w sprawie nienależnie pobranego dodatku węglowego wymagają wydania decyzji. Minister właściwy do spraw energii określa, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku o wypłatę dodatku węglowego, mając na względzie zapewnienie przejrzystości i komunikatywności tego wniosku. Wzór ten wprowadzono Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 16 sierpnia 2022 r. w sprawie wzoru wniosku o wypłatę dodatku węglowego, które obowiązuje od dnia 17 sierpnia 2022 r. w niezmienionej formie.

Z treści skargi oraz wyjaśnień Dyrektora MOPS wynika, iż sporny wniosek o przyznanie dodatku węglowego został złożony na złym formularzu, tj. na formularzu, który był uprzednio załączony do projektu Rozporządzenia, nie zaś do jego ogłoszonej wersji. W piśmie z dnia 28 lutego 2023 r. Dyrektor MOPS, mimo wezwania Komisji, nie wskazał jakich informacji zabrakło w formularzu złożonym przez wnioskodawczynię.

Złożenie wniosku na formularzu nieaktualnym lub niepełnym, stanowi brak formalny wniosku, którego usunięcie jest możliwe w procedurze wskazanej w art. 24a ust. 1 i 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Powyższe stanowisko potwierdza orzecznictwo dotyczące analogicznych spraw w postępowaniu administracyjnym (brak jest na razie orzecznictwa dot. ściśle spraw dodatku węglowego), np.:

- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 4 lutego 2020 r. III SA/Po 808/19: *„Podstawą pozostawienia wniosku bez rozpoznania nie może być wyłącznie ta okoliczność, że rolnik złożył wniosek na nieaktualnym formularzu. O tym, czy spełnione są warunki formalne dla rozpoznania wniosku o przyznanie dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia*

materiału siewnego, nie rozstrzyga aktualność wzoru formularza opracowanego i udostępnionego przez Agencję, lecz brak prawem wymaganej treści wniosku, która pomimo wezwania do usunięcia braków, blokuje merytoryczne rozpoznanie podania.”

2. Wymogi dot. wezwania do uzupełnienia braków formalnych wniosku o dodatek węglowy. Skutki nieuzupełnienia braków wniosku o dodatek węglowy.

Zgodnie z art. 24a ust. 1 i 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych stosowanym odpowiednio, w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku podmiot realizujący świadczenia wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenia do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia. W przypadku, gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenia przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

W przypadku zatem stwierdzenia przez organ braków formalnych wniosku, powinien on wezwać wnioskodawcę do uzupełnienia braków formalnych do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia. W wezwaniu organu powinny być zamieszczone: wskazanie braku i sposób jego usunięcia (np. uzupełnienie wniosku o brakujące dane lub podpisanie wniosku na aktualnym formularzu z uwagi na brak wskazanych danych), określenie terminu wykonania obowiązku (14 dni od otrzymania wezwania – nie mniej ani więcej) oraz pouczenie o rygorze pozostawienia bez rozpoznania.

Tylko wezwanie spełniające warunki ustawowe można uznać za wezwanie prawidłowe, co jest zasadą powszechnie przyjmowaną w orzecznictwie sądowo-administracyjnym: *„Wezwanie do uzupełnienia braków wystosowane przez organ na podstawie art. 64 § 2 kodeksu postępowania administracyjnego nie może być jedynie formalnym zabiegiem technicznym, musi wskazywać na rodzaj braku i dawać stronie możliwość jego usunięcia. Surowy rygor pozostawienia sprawy bez rozpoznania powinien być dodatkową okolicznością, która nakłada na organ konieczność szczegółowego i wyczerpującego formułowania wezwania do usunięcia braków. Tylko prawidłowe wezwanie wystosowane przez organ administracyjny na podstawie art. 64 § 2 kodeksu postępowania administracyjnego zawierające kompletną i wyczerpującą informację o tym, jak ma zostać przeprowadzone usunięcie braku podania przez podmiot je wnoszący, może wywoływać skutki w postaci biegu terminu siedmiodniowego do usunięcia braków i w dalszej kolejności pozostawienia podania bez rozpoznania”* – wyrok NSA z 25.03.2014 r., II GSK 1976/12, LEX nr 1488077.

Treść wezwania z dnia 31 października 2022 r. skierowanego z MOPS do wnioskodawczyni (wezwanie stanowi załącznik do pisma Dyrektora MOPS z 15.02.2023 r.) **nie zawiera w ogóle oznaczenia terminu, w jakim należy wykonać zobowiązanie (14 dni) oraz prawidłowego pouczenia** na podstawie art. 24a ustawy o świadczeniach rodzinnych. Wystosowanie wezwania do uzupełnienia braków formalnych winno nastąpić najpóźniej w terminie wynikającym z art. 35 §3 kodeksu

postępowania administracyjnego (wówczas wraz z informacją na podstawie art. 36 kodeksu postępowania administracyjnego o niemożności załatwienia sprawy w terminie miesięcznym).

Skutkiem wadliwego wezwania strony do uzupełnienia braku formalnego (bez wskazania braków, terminu i pouczenia) jest niemożność uznania wezwania za skuteczne, tj. tak jakby wezwania nie było. Stronie służy wówczas skarga na bezczynność organu do sądu administracyjnego.

3. Tryb doręczenia wezwania do uzupełnienia braków formalnych wniosku o dodatek węglowy.

Ustawa o dodatku węglowym nie formułuje odrębnych zasad doręczania wezwania do uzupełnienia braków formalnych, co oznacza, że stosujemy w tym zakresie przepisy kodeksu postępowania administracyjnego. W przypadku wniosków w formie pisemnej (nie elektronicznej) stosujemy art. 39-43 kodeksu postępowania administracyjnego, przy czym 39 k.p.a. stanowi:

„§ 1. Organ administracji publicznej doręcza pisma na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, zwany dalej "adresem do doręczeń elektronicznych", chyba że doręczenie następuje na konto w systemie teleinformatycznym organu albo w siedzibie organu.

§ 2. W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1, organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem:

1) przez operatora wyznaczonego z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, albo

2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy.

§ 3. W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1 i § 2 pkt 1, organ administracji publicznej doręcza pisma:

1) przesyłką rejestrowaną, o której mowa w art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 896 i 1933), albo

2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy.”

Zgodnie z wyjaśnieniem Dyrektora MOPS z dnia 28 lutego 2023 r. przesyłka zawierająca wezwanie do uzupełnienia braków formalnych była doręczana przez gońca, co jest dopuszczalną praktyką.

Sposób doręczenia oraz termin, w jakim uznaje się przesyłkę za doręczoną, ustala się zgodnie z art. 44 kodeksu postępowania administracyjnego, który brzmi:

„§ 1. W razie niemożności doręczenia pisma w sposób wskazany w art. 42 i 43:

1) operator pocztowy w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe przechowuje pismo przez okres 14 dni w swojej placówce pocztowej - w przypadku doręczania pisma przez operatora pocztowego;

2) pismo składa się na okres czternastu dni w urzędzie właściwej gminy (miasta) - w przypadku doręczania pisma przez pracownika urzędu gminy (miasta) lub upoważnioną osobę lub organ.

§ 2. *Zawiadomienie o pozostawieniu pisma wraz z informacją o możliwości jego odbioru w terminie siedmiu dni, licząc od dnia pozostawienia zawiadomienia w miejscu określonym w § 1, umieszcza się w oddawczej skrzynce pocztowej lub, gdy nie jest to możliwe, na drzwiach mieszkania adresata, jego biura lub innego pomieszczenia, w którym adresat wykonuje swoje czynności zawodowe, bądź w widocznym miejscu przy wejściu na posesję adresata.*

§ 3. *W przypadku niepodjęcia przesyłki w terminie, o którym mowa w § 2, pozostawia się powtórne zawiadomienie o możliwości odbioru przesyłki w terminie nie dłuższym niż czternaście dni od daty pierwszego zawiadomienia.*

§ 4. *Doręczenie uważa się za dokonane z upływem ostatniego dnia okresu, o którym mowa w § 1, a pismo pozostawia się w aktach sprawy."*

Z pisma Dyrektora MOPS z dnia 15 lutego 2023 r. wynika, iż pracownik MOPS dokonywał próby doręczenia w dniach 4 listopada 2022 r. i 7 listopada 2022 r., **co jest niezgodne z art. 44 § 1 i 3 kodeksu postępowania administracyjnego.**

4. Udostępnianie informacji o toczącym się postępowaniu o przyznanie dodatku węglowego.

Jak wskazano wcześniej, skarżący nie jest stroną postępowania o przyznanie dodatku węglowego, zatem zakres informacji, które mógłby uzyskać, nie przedstawiając np. dodatkowego pełnomocnictwa, jest ograniczony. Pełna informacja udzielana jest stronom na podstawie art. 9 i 10 kodeksu postępowania administracyjnego.

„Art. 9. Organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu niezajomości prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek.

Art. 10 Organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań."

Organ mógł odmówić udzielenia informacji o stanie rozpoznania wniosku o przyznanie dodatku węglowego z uwagi na brak statusu strony, natomiast organ mógłby udzielić informacji o tym, iż dana osoba została wymieniona we wniosku jako członek rodziny, bo to wpływa na możliwość złożenia przez nią wniosku osobiście (por. art. 2 ust. 4 ustawy o dodatku węglowym - w przypadku gdy wniosek o wypłatę dodatku węglowego dla gospodarstwa domowego wieloosobowego złożyła więcej niż jedna osoba, dodatek ten przyznawany jest wnioskodawcy, który złożył taki wniosek jako pierwszy). Organ mógłby też udzielić pouczenia, iż wnioskodawczyni może udzielić skarżącemu np. pełnomocnictwa do udziału w postępowaniu.

Za nieprawidłowe w kontekście ochrony danych osobowych należałoby natomiast uznać działanie pracownika MOPS, odmawiającego przedstawienia się petentowi dzwoniącemu do organu na publicznie podany numer telefonu. Zgodnie z wyrokiem Naczelnego Sądu

Administracyjnego z dnia 24 czerwca 1999 r. (sygn. akt II S.A. 686/99), *"błędym jest twierdzenie, iż imię i nazwisko oraz stanowisko pracownika państwowego (z wyjątkiem służb specjalnych) lub samorządowego podlega ochronie danych osobowych na podstawie przepisów ustawy (...) o ochronie danych osobowych (...)".* Dane pracownika organu, w zakresie, w jakim wiążą się ze sferą jego życia zawodowego, a do takich niewątpliwie zaliczyć należy jego imię i nazwisko oraz pełnioną funkcję, stanowią "dane służbowe", które są jawne.

Zważywszy na przytoczone w uzasadnieniu argumenty, skargę Pana xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx z dnia 8 lutego 2023 r. na Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim w sprawie dodatku węglowego dla gospodarstw domowych należy uznać za **zasadną**.